

Національний університет
водного господарства та
природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра економіки підприємства

06-01-109

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

що до самостійного вивчення
навчальної дисципліни
„Управління потенціалом підприємства”
для студентів магістрів
спеціальності 076 „Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність”

Рекомендовано до друку
методичною комісією
за спеціальністю
076 „Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність”
Протокол № 1 від 15.09.2017 р.

Рівне – 2017

Методичні рекомендації щодо самостійного вивчення навчальної дисципліни “**Управління потенціалом підприємства**” для студентів магістрів спеціальності 076 „Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”/Кузнєцова Т.В., Подлевська О.М., Красовська Ю.В. – Рівне: НУВГП. – 2017. – 32 с.

Упорядники: **Кузнєцова Т.В.**, к.е.н., професор кафедри економіки підприємства,
Подлевська О.М., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства,
Красовська Ю.В., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства.

Відповідальний за випуск: **Кушнір Н.Б.**, к.е.н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства.

Зміст

	Вступ	3
1.	Розгорнута програма дисципліни	4
2.	Теоретичні питання до підсумкового контролю	11
4.	Варіанти тестових питань до підсумкового контролю	15
5.	Варіанти задач до підсумкового контролю	26
	Список рекомендованої літератури	31

© Кузнєцова Т.В.,
Подлевська О.М.,
Красовська Ю.В., 2017
© НУВГП, 2017

ВСТУП

Мета навчальної дисципліни полягає у поглибленні теоретичних знань, оволодінні сучасним методичним інструментарієм, практичними навичками ефективного управління потенціалом підприємств як збалансованої соціально-економічної системи у сучасних умовах господарювання.

Завдання навчальної дисципліни - вивчення новітніх підходів до управління формуванням, розвитком, конкурентоспроможністю потенціалу підприємства, результативністю його використання за сучасними соціально-економічними критеріями; набуття вмій обґрунтовувати і використовувати механізми запобігання кризи та антикризового управління суб'єктами господарювання.

Після опанування даного курсу студент повинен:

- **знати** основи управління потенціалом підприємства;
- **уміти** визначати різновид управління ним задля його розвитку, підвищення конкурентоспроможності, вартості та ефективності, збільшення протиентропійності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- вартісні критерії управління потенціалом підприємства;
- принципи формування та оптимізації структури потенціалу підприємства;
- методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства;
- засоби діагностики кризових станів на підприємстві;
- методи управління ефективністю використання потенціалу підприємства;
- **вміти**
- обґрунтовувати стратегію та цілі організації;
- аналізувати зовнішні та внутрішні можливості підприємства;
- проводити оцінку вартості потенціалу різними методами;
- оптимізувати управління матеріально-технічним та трудовим потенціалом підприємства;
- визначати шляхи підвищення конкурентоспроможності потенціалу підприємства;
- застосовувати методи антикризового управління потенціалом підприємства;

1. РОЗГОРНУТА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства.

Тема 1. Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства

Потенціал підприємства як об'єкт управління. Потенціал підприємства як економічна категорія. Необхідність управління потенціалом підприємства. Діалектика розвитку потенціалу підприємства та концептуальні підходи до управління ним.

Особливості, основні вимоги та важелі управління формуванням потенціалу. Методичні та організаційно-економічні засади формування потенціалу підприємства. Особливості формування потенціалу підприємств залежно від специфіки підприємницької діяльності.

Загальна модель функціонування системи управління потенціалом підприємства. Різновиди управління потенціалом підприємства. Стратегічне, тактичне та оперативне управління потенціалом підприємства. Шкала нестабільності Ансоффа. Управління шляхом вибору стратегічних позицій, ранжування стратегічних завдань (альтернатив). Управління “по слабким сигналам”. Управління в умовах невизначеності середовища господарювання. Сценарний підхід до управління потенціалом підприємства.

Тема 2. Оптимізація структури потенціалу підприємства

Структура та функції елементів потенціалу. Теоретико-методологічні підходи до ідентифікації елементів потенціалу підприємства, їхніх зв'язків і функцій. Сучасні проблеми структуризації виробничих соціально-економічних систем. Алгоритми виокремлення управляючої та виконавчої підсистеми підприємств, визначення і встановлення інтенсивності інформаційних зв'язків між ними. Блочно-модульна структуризація потенціалу підприємства.

Ієрархічна структуризація потенціалу підприємства у розрізі основних складових.

Оцінка структури потенціалу. Проблеми визначення якості структури потенціалу підприємства та основних співвідношень між її складовими. Основні принципи і критерії оцінки структури потенціалу підприємства. Показники оцінки структурно-функціональних характеристик потенціалу підприємств. Метод аналізу “Квадрат потенціалу” як інструменти управління потенціалом.

Оптимізація структури потенціалу. Поняття оптимальних структурних пропорцій підприємства та їх значення для сучасної практики господарювання. Проблеми вибору та визначення структурного максимуму та оптимуму. Принципи та критерії оптимізації структури потенціалу. Визначення моделі оптимізації структури потенціалу сучасних підприємств. Алгоритм оптимізації структур потенціалу на базі системи стратегічних і функціональних цілей підприємства.

Тема 3. Парадигма управління потенціалом за вартісними критеріями

Філософія вартості у діяльності та розвитку сучасних підприємств. Взаємозв'язок, недоліки і переваги теорії управління підприємством за критеріями вартості порівняно з іншими концепціями менеджменту. Основні поняття та види вартості, їх вплив на процеси управління.

Вартість потенціалу підприємства: аспекти оцінки та управління. Дослідження та оцінка потенціалу підприємств за допомогою поточної, ринкової та потенційної вартості. Вартість підприємства з урахуванням внутрішніх удосконалень, а також оптимізації її ринкових складових.

Критерії ринкової вартості у діяльності підприємства. Загальні, специфічні та оперативні критерії вартості підприємства їх роль, місце і значення у процесі управління його потенціалом. Рівні деталізації критеріїв вартості та методологія побудови ієрархічних оціночних систем. Виокремлення ключових вартісних критеріїв. Побудова та аналіз стратегічних ланцюгів вартості. Формування цільових вартісних систем.

Тема 4. Інформаційне забезпечення та сучасні технології

управління складними виробничими системами.

Основи інформаційного забезпечення системи управління потенціалом. Сутнісно-змістовна класифікація джерел комерційної інформації за сучасних умов діяльності. Види господарської інформації та специфіка їх первинного опрацювання. Системи внутрішнього та зовнішнього моніторингу підприємства. Специфіка побудови внутрішньосистемних інформаційних потоків на підприємстві. Механізми подолання асиметричності господарської інформації.

Автоматизація управління потенціалом підприємства. Інформаційні системи аналізу діяльності підприємств. Автоматизація ретроспективних і прогностичних розрахунків розміру потенціалу підприємств. Основи моделювання процесів управління потенціалом сучасних підприємств. Використання стандартних програмних рішень для оцінки ефективності управління потенціалом.

Тема 5. Управління матеріально-технічним потенціалом підприємства

Потенціал розвитку техніко-технологічної бази підприємства. Визначення та аналіз активних елементів техніко-технологічної бази сучасних підприємств. Ідентифікація ключових елементів матеріально-технічного потенціалу підприємства. Оцінка рівня забезпеченості та прогнозування основних пропорцій між складовими техніко-технологічної бази підприємства. Фактори, що визначають динамічність техніко-технологічного потенціалу сучасних підприємств.

Управління матеріальними потоками виробничої системи підприємства. Основні проблеми організації та раціоналізації матеріальних потоків на сучасних підприємствах. Показники оцінки інтенсивності та стабільності (ритмічності) матеріальних потоків підприємства. Логістичні системи управління матеріальними потоками: постулати, складові елементи, різновиди, переваги та недоліки, специфіка впровадження. Внутрішнє моделювання матеріальних потоків підприємств.

Тема 6. Система управління формуванням та використанням трудового потенціалу підприємства

Основні принципи організації трудового потенціалу

підприємства. Специфіка взаємодії техніко-технологічного та управлінського трудового потенціалу. Оцінка корисності працівників різних категорій в рамках окремих організаційних утворень. Основи ідентифікації формальних і неформальних зв'язків між працівниками підприємства. Концепція превентивних змін нематеріальних структур підприємств як передумова організаційного розвитку. Механізми вирішення організаційних конфліктів.

Управління трудовим потенціалом підприємства. Цільове управління та механізми його практичної реалізації на сучасних підприємствах. Принципи, фактори, методи і сучасні тенденції розвитку соціально-трудової системи підприємства. Специфічні особливості оцінки ефективності управління потенціалом техніко-технологічного та управлінського персоналу.

Тема 7. Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства

Основні складові стратегії забезпечення конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

Необхідність та основні етапи управління конкурентоспроможністю потенціалу: оцінка розміру, структури, динаміки та ефективності використання потенціалу підприємства, рівня його конкурентоспроможності та частки на відповідному ринку.

Обґрунтування методології визначення та оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства (організації) з урахуванням особливостей їх підприємницької діяльності. Переваги оцінки конкурентоспроможності потенціалу складних економічних систем на базі індикативного методу. Сукупність індикаторів, показників і стандартних соціально-економічних нормативів, що формують матрицю конкурентоспроможності і характеризують резерви і втрати потенціалу підприємства.

Основні складові стратегії забезпечення конкурентоспроможності потенціалу підприємства і управлінські механізми їх реалізації. Інструментарій стратегічного аналізу в управлінні потенціалом підприємств. Механізми узгодження тактичних програм в рамках стратегічних планів.

Змістовий модуль 2. Антикризове управління та відтворення потенціалу підприємства.

Тема 8. Система антикризового управління потенціалом підприємства

Кризовий стан як прояв негативних явищ в діяльності підприємства. Передумови та механізм виникнення кризових станів потенціалу підприємства. Типологія криз потенціалу підприємства. Ідентифікація кризи потенціалу підприємства. Прогнозування сценаріїв розвитку кризових ситуацій на виробничих підприємствах. Ідентифікація системи негативних мультиплікативних ефектів. Особливості протікання кризових процесів у розрізі основних складових потенціалу.

Концепція антикризового управління потенціалом підприємства. Принципи побудови антикризових систем управління. Елементний склад системи антикризового управління потенціалом підприємств. Технологія формування антикризової системи управління потенціалом підприємства. Методологія оцінки ефективності обраної антикризової стратегії та функціонування розробленої системи управління.

Тема 9. Механізми та інструменти протидії кризовим процесам

Організаційно-економічний механізм антикризового управління потенціалом підприємства. Цілі і функції протидії кризовим процесам на підприємствах. Ідентифікація й оцінка критичних (кризових) проявів у діяльності підприємства. Моделі підтримки прийняття антикризових рішень. Проектування внутрішніх антикризових зв'язків і механізмів в управлінських підсистемах підприємства. Визначення можливих альтернатив реагування на кризову ситуацію підприємством у цілому та окремими його елементами.

Інструментарій антикризового управління потенціалом підприємства. Розробка прикладних проектів (програм) удосконалення організаційної структури та підвищення продуктивності праці інженерно-технічних і управлінських працівників з використанням методів “Інтероспект” і “Управління за цілями”. Паретто-оптимальний стан потенціалу підприємства. Оптимізація використання потенціалу підприємства. Система механізмів контролю ефективності антикризового управління потенціалом.

Тема 10. Управління результативністю (ефективністю) використання потенціалу підприємства

Методологія виміру ефективності використання потенціалу підприємства. Багатокритеріальний підхід до визначення результативності діяльності підприємства (організації). Інтегральні показники продуктивності економічних систем. Вітчизняні методичні підходи. Зарубіжний досвід оцінки ефективності потенціалу. Структурний підхід Куросави, теорії Лоулора, Гоулда та інших вчених.

Управління результативністю підприємства і стратегія її підвищення. Основні функції. Прогнозування ефективності використання потенціалу підприємства. Розробка програм (проектів) підвищення результативності використання потенціалу та його окремих складових (концептуальні основи, цілі та організаційні підходи). Мотиваційні механізми як складова програм кращого використання потенціалу підприємства.

Тема 11. Проектування систем управління потенціалом на сучасних підприємствах

Теоретичні основи проектування систем управління потенціалом. Роль, місце і значення управління потенціалом у загальній системі менеджменту сучасних підприємств. Елементний склад системи управління потенціалом підприємства виходячи зі специфіки сфери бізнесу. Фактори, що визначають особливості системи управління потенціалом підприємства.

Технологія проектування систем управління потенціалом. Сітьові та математичні методи дослідження бізнес-процесів підприємства. Основні етапи побудови системи управління потенціалом. Визначення кваліфікаційних характеристик і чисельності працівників системи. Формування внутрішньої структури системи управління потенціалом підприємств.

Оцінка якості систем управління потенціалом підприємства. Аналіз контурів управління, діапазонів контролю і раціональності організації інформаційних потоків системи. Швидкість координації та генерування управлінських рішень. Визначення співвідношення рівня кваліфікації виконавців, складності виконуваних робіт та управління ними.

Тема 12. Особливості інноваційного відтворення потенціалу підприємства з урахуванням системи стратегічних і тактичних цільових орієнтирів

Основи розвитку потенціалу підприємств. Еволюційна та революційна концепції розвитку потенціалу підприємств. Технологія та алгоритми реінжинірингу підприємств. Постановка цільових орієнтирів розвитку в системі загальнокорпоративних цілей. Розробка і вибір сценаріїв розвитку потенціалу підприємств і проектів їх реалізації.

Відтворення потенціалу сучасних підприємств. Сутнісно-змістовна характеристика, форми і моделі простого та розширеного відтворення потенціалу підприємств. Фактори, які зумовлюють інноваційність моделей відтворення потенціалу. Сучасні механізми відтворення окремих елементів потенціалу підприємств.

Тема 13. Організаційно-економічне забезпечення удосконалення і впровадження системи управління потенціалом сучасних підприємств

Формування та реалізація корпоративних цілей удосконалення управління потенціалом. Розробка організаційного плану: визначення завдань, розробка планів і прогнозів, програм розвитку, складання календарних планів, ресурсне обґрунтування, розподіл повноважень та відповідальності між виконавцями. Елементний склад і логіко-структурна модель системи управління національними акціонерними товариствами. Модель балансування економічних інтересів учасників акціонерного товариства.

Ефективність управління потенціалом підприємства. Ефективність виробництва і управління та їх взаємозв'язок. Методи вимірювання ефективності управління потенціалом підприємства. Оцінка ефективності проектів (програм) по удосконаленню систем управління потенціалом сучасних підприємств.

Особливості впровадження систем управління потенціалом на сучасних підприємствах. Умови досконалого управління вартістю підприємства. Алгоритми впровадження системи управління потенціалом. Механізми подолання організаційного опору системним удосконаленням. Підтримка довгострокового функціонування механізмів управління вартістю потенціалу підприємства.

ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ

Формами організації самостійної роботи студентів при вивченні матеріалу дисципліни “Управління потенціалом підприємства”:

- опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до поточного контролю теоретичних знань;
- систематика вивченого матеріалу курсу перед підсумковим контролем.

2. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Еволюція розвитку терміну “потенціал” в економічних дослідженнях.

2. Особливості, основні вимоги та важелі управління формуванням потенціалу.

3. Діалектика розвитку потенціалу підприємства та концептуальні підходи до управління ним.

4. Загальна — модель функціонування системи управління потенціалом підприємства.

5. Критерії вибору та особливості застосування перспективних моделей розвитку потенціалу виробничо-комерційних систем.

6. Теоретико-методологічні підходи до ідентифікації елементів потенціалу підприємства, їхніх зв'язків і функцій.

7. Сучасні проблеми структуризації виробничих соціально-економічних систем.

8. Алгоритми виокремлення управляючої та виконавчої підсистеми підприємств, визначення і встановлення інтенсивності інформаційних зв'язків між ними.

9. Блочно-модульна структуризація потенціалу підприємства.

10. Ієрархічна структуризація потенціалу підприємства у розрізі основних складових.

11. Проблеми визначення якості структури потенціалу підприємства та основних співвідношень між її складовими.

12. Основні принципи і критерії оцінки структури потенціалу

13. Показники оцінки структурно-функціональних характеристик потенціалу підприємств.
14. Принципи та критерії оптимізації структури потенціалу.
15. Визначення моделі оптимізації структури потенціалу сучасних підприємства.
16. Алгоритм оптимізації структур потенціалу на базі системи стратегічних і функціональних цілей підприємства.
17. Взаємозв'язок, недоліки і переваги теорії управління підприємством за критеріями вартості порівняно з іншими концепціями менеджменту.
18. Загальні, специфічні та оперативні критерії вартості підприємства їх роль, місце і значення у процесі управління його потенціалом.
19. Рівні деталізації критеріїв вартості та методологія побудови ієрархічних оціночних систем.
20. Специфіка побудови внутрішньосистемних інформаційних потоків на підприємстві.
21. Основи організації факторних систем управління потенціалом.
22. Автоматизація ретроспективних і прогностичних розрахунків розміру потенціалу підприємств.
23. Основи моделювання процесів управління потенціалом сучасних підприємств.
24. Використання стандартних програмних рішень для оцінки ефективності управління потенціалом.
25. Ідентифікація ключових елементів матеріально-технічного потенціалу підприємства.
26. Оцінка рівня забезпеченості та прогнозування основних пропорцій між складовими техніко-технологічної бази підприємства.
27. Фактори, що визначають динамічність техніко-технологічного потенціалу сучасних підприємств.
28. Логістичні системи управління матеріальними потоками: постулати, складові елементи, різновиди, переваги та недоліки, специфіка впровадження.
29. Внутрішнє моделювання матеріальних потоків підприємств.
30. Оцінка корисності працівників різних категорій в рамках окремих організаційних утворень.
31. Основи ідентифікації формальних і неформальних зв'язків між

32. Концепція превентивних змін нематеріальних структур підприємств як передумова організаційного розвитку.

33. Механізми вирішення організаційних конфліктів.

34. Специфічні особливості оцінки ефективності управління потенціалом техніко-технологічного та управлінського персоналу.

35. Необхідність та основні етапи управління конкурентоспроможністю потенціалу: оцінка розміру, структури, динаміки та ефективності використання потенціалу підприємства, рівня його конкурентоспроможності та частки на відповідному ринку.

36. Обґрунтування методології визначення та оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства (організації) з урахуванням особливостей їх підприємницької діяльності.

37. Стратегія і тактика забезпечення цільового рівня конкурентоспроможності потенціалу підприємства і управлінських механізмів їх реалізації.

38. Основні складові стратегії забезпечення конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

39. Інструментарій стратегічного аналізу в управлінні потенціалом підприємств.

40. Передумови та механізм виникнення кризових станів потенціалу підприємства.

41. Типологія криз потенціалу підприємства.

42. Ідентифікація кризи потенціалу підприємства.

43. Прогнозування сценаріїв розвитку кризових ситуацій на виробничих підприємствах.

44. Ідентифікація системи негативних мультиплікативних ефектів.

45. Особливості протікання кризових процесів у розрізі основних складових потенціалу.

46. Принципи побудови антикризових систем управління та елементний склад системи антикризового управління потенціалом підприємств.

47. Технологія формування антикризової системи управління потенціалом підприємства.

48. Методологія оцінки ефективності обраної антикризової стратегії та функціонування розробленої системи управління потенціалом підприємства.

49. Особливості визначення ефективності використання потенціалу

підприємства як складної ієрархічної системи.

50. Методи оцінки рівня і резервів кращого використання потенціалу підприємств (організацій).

51. Прогнозування ефективності використання потенціалу підприємства.

52. Розробка програм (проектів) підвищення результативності використання потенціалу та його окремих складових (концептуальні основи, цілі та організаційні підходи).

53. Мотиваційні механізми як складова програм кращого використання потенціалу підприємства.

54. Теоретичні основи проектування систем управління потенціалом.

55. Роль, місце і значення управління потенціалом у загальній системі менеджменту сучасних підприємств.

56. Елементний склад системи управління потенціалом підприємства виходячи зі специфіки сфери бізнесу.

57. Фактори, що визначають особливості системи управління потенціалом підприємства.

58. Технологія проектування систем управління потенціалом.

59. Сітьові та математичні методи дослідження бізнес-процесів підприємства.

60. Формування внутрішньої структури системи управління потенціалом підприємств.

61. Оцінка якості систем управління потенціалом підприємства.

62. Основи розвитку потенціалу підприємств.

63. Розробка і вибір сценаріїв розвитку потенціалу підприємств і проектів їх реалізації.

64. Сутнісно-змістовна характеристика, форми і моделі простого та розширеного відтворення потенціалу підприємств.

65. Фактори, які зумовлюють інноваційність моделей відтворення потенціалу.

66. Сучасні механізми відтворення окремих елементів потенціалу підприємств.

67. Методи вимірювання ефективності управління потенціалом підприємства.

68. Оцінка ефективності проектів (програм) по удосконаленню систем управління потенціалом сучасних підприємств.

69. Умови досконалого управління вартістю потенціалу підприємства.

70. Підтримка довгострокового функціонування механізмів управління вартістю потенціалу підприємства.

3. ВАРІАНТИ ТЕСТОВИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Знайдіть одну правильну відповідь

Змістовий модуль 1. Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства.

1. Потенціал підприємства – це:
 - a. сукупність ресурсів підприємства, що забезпечують досягнення певних результатів підприємства;
 - b. сукупність ресурсів і компетенцій, які створюють певний ефект для зацікавлених сторін;
 - c. здатність управління забезпечувати досягнення цілей діяльності підприємства за рахунок використання матеріальних ресурсів;
 - d. можливості системи ресурсів і компетенцій підприємства створювати результати для зацікавлених сторін за допомогою реалізації бізнес-процесів.
2. Блок системи управління в структурі потенціалу підприємства включає:
 - a. закупівлю, виробництво, збут;
 - b. маркетинг, виробництво, персонал, фінанси;
 - c. організацію, мотивацію, контроль;
 - d. планування, реалізацію, контроль.
3. Вартісна оцінка підприємства в цілому проводиться з метою:
 - a. визначення розміру виручки від реалізації незадіяних у виробничому процесі основних фондів;
 - b. визначення ступеню усталеності іміджу підприємства;
 - c. визначення вартості устаткування підприємства, що є об'єктом лізингу;
 - d. вдержання кредиту під заставу частини нерухомості підприємства.
4. Яка вартість з перерахованих нижче є вартістю відтворення точної копії об'єкта власності на базі нинішніх цін з використанням таких самих чи подібних матеріалів?

- a. повна вартість заміщення;
 - b. обґрунтована ринкова вартість;
 - c. скрапова вартість;
 - d. повна вартість відновлення.
5. Ставка дисконту – це:
- a. процентна ставка, що використовується для перерахування майбутніх потоків доходів у єдину величину поточної вартості;
 - b. процентна ставка, за допомогою якої здійснюється розрахунок відносної цінності грошових коштів, одержаних в різні інтервали часу;
 - c. ставка прибутковості за наявними альтернативними варіантами інвестицій, яка задовольняє вимогам інвесторів;
 - d. усе перераховане правильно.
6. Зовнішньою інформацією, яка використовується в процесі оцінки, є:
- a. характеристика ринків збуту продукції підприємства оцінки;
 - b. стратегія розвитку підприємства;
 - c. фінансова звітність підприємства;
 - d. ретроспективна інформація про діяльність об'єкта;
7. Привабливість місця розташування підприємства відображає потенціал:
- a. маркетинговий;
 - b. технічний;
 - c. інфраструктурний;
 - d. виробничий.
8. Інформація, яка характеризує діяльність підприємства за певний період часу та фіксується в фінансовій і статистичній звітності, називається:
- a. нормативною;
 - b. оперативною;
 - c. обліковою;
 - d. плановою.
9. Яке з нижче перерахованих визначень є синонімом поняття “вартість у користуванні”?
- a. нормативна вартість;
 - b. споживча вартість;
 - c. внутрішня вартість;
 - d. ринкова вартість.
10. Підхід, відповідно до якого найбільш імовірною величиною вартості оцінюваного підприємства може бути реальна ціна продажу

- a. доходний;
- b. порівняльний;
- c. витратний;
- d. майновий.

11. Що з нижче наведеного відповідає визначенню ліквідаційної вартості?

- a. вартість, яка розрахована на основі реалізації окремих активів підприємства;
- b. різниця між виручкою від продажу окремих активів підприємства та витратами на ліквідацію;
- c. вартість, розрахована на конкретну дату;
- d. вартість, яка розрахована для підприємства, яке перебуває в стані банкрутства.

12. Визначення вартості земельних ділянок на основі методу залишку для землі використовується для оцінки ...

- a. неосвоєних ділянок, призначених для комерційного використання;
- b. цілісних земельно-майнових комплексів;
- c. сільськогосподарських земель;
- d. земель невиробничого призначення.

13. Які різновиди має вартість у обміні?

- a. ринкова, ліквідаційна, податкова, страхова, орендна;
- b. ринкова, балансова, податкова, страхова, орендна;
- c. інвестиційна, ринкова, заставна, страхова, орендна;
- d. інвестиційна, балансова, податкова, заміщення.

14. Який з перелічених нижче методів оцінки вартості бізнесу використовується відповідно до порівняльного підходу?

- a. метод вартості заміщення;
- b. метод економічного прибутку;
- c. метод чистих активів;
- d. метод аналогового продажу.

15. Що з нижче наведеного не є компонентом загальної ставки дисконту при виведенні її за допомогою методу кумулятивної побудови?

- a. безризикова ставка;
- b. премія за інвестиційний менеджмент;
- c. премія за ризик;
- d. рівень систематичного ризику.

16. Коли замість коефіцієнта капіталізації можна використати показник

- a. для перерахування майбутніх потоків доходів у величину поточної вартості;
- b. коли грошові потоки постійні і приблизно однакові у часі;
- c. коли нема різниці між ставкою дисконту і середньорічними темпами росту прибутку;
- d. ніколи.
17. Який із методів ґрунтується на принципі додаткової продуктивності?
- a. метод техніки залишку для землі;
- b. метод капіталізації земельної ренти;
- c. метод співставного продажу;
- d. метод витрат на освоєння.
18. Найбільш поширена наукова думка щодо трактування суті потенціалу:
- a. сукупність ресурсів;
- b. потужність виробництва;
- c. загальна ресурсна, економічна, природна можливість регіону;
- d. можливість досягти ефекту.
19. До характеристик кадрового потенціалу підприємства відносять:
- a. чисельність працівників;
- b. організаторські здібності;
- c. професійно-кваліфікаційний склад кадрів;
- d. усе перераховане.
20. Особливістю кадрового потенціалу як об'єкта оцінки є:
- a. можливість відчуження для використання і реалізації окремо від конкретних осіб;
- b. відсутність правового захисту;
- c. неможливість кількісної оцінки;
- d. можливість визначення вартості на основі підсумку прямих витрат на наймання працівників.
21. Найбільш поширеним методом оцінки впливу кадрового потенціалу на вартість потенціалу є:
- a. індексний метод;
- b. кореляційний метод;
- c. інтегральний метод;
- d. метод експертних оцінок;
22. Поняття точки замовлення використовується при управлінні запасами за системою:

- a. мінімум-максимум;
- b. з фіксованим розміром замовлення;
- c. з фіксованим інтервалом часу між замовленнями;
- d. із встановленою періодичністю поповнення до постійного рівня.

23. Кадровий потенціал – це:

- a. сукупність взаємодіючих між собою працівників;
- b. сукупність постійних працівників, що мають необхідну професійну підготовку та певний досвід практичної діяльності;
- c. сукупність постійних, тимчасових і сезонних працівників, які забезпечують досягнення стратегічних цілей діяльності підприємства;
- d. сукупність здібностей і можливостей кадрів забезпечувати ефективне функціонування підприємства.

24. Особистісно-кваліфікаційний потенціал працівника визначається:

- a. професійними характеристиками;
- b. віком та життєвим досвідом;
- c. чисельністю персоналу;
- d. укомплектованістю підприємства персоналом.

25. Елементами вартісної оцінки кадрового потенціалу є:

- a. витрати на вивільнення зайвого персоналу;
- b. витрати на підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів;
- c. витрати на маркетинг на ринку праці;
- d. усе перераховане.

26. Коли відсутні відхилення від запланованих показників і запаси розподіляються рівномірно, використовують такі системи управління запасами:

- a. з фіксованим розміром замовлення;
- b. з поповненням запасів до постійного рівня;
- c. система мінімум-максимум;
- d. усі названі.

27. Нижче якого рівня потенціал підприємства вважається зовсім неконкурентоспроможним?

- a. граничного;
- b. нульового;
- c. порогового;
- d. стартового.

28. До експертних методів оцінки конкурентоспроможності потенціалу не належать...

- a. метод порівнянь;
- b. метод рангів;
- c. SPACE-аналіз;
- d. STEP-аналіз.

29. Цілісні технологічні комплекси машин та обладнання, які поєднані в єдину систему або технологію виробництва продукції, є первинним об'єктом оцінки при ...

- a. одиничній оцінці;
- b. груповій оцінці;
- c. системній оцінці;
- d. частковій оцінці;
- e. загальній оцінці;
- f. правильна відповідь відсутня.

30. Який з методів не належить до групи витратних методик оцінки вартості машин та обладнання?

- a. метод розрахунку за ціною однорідного об'єкта;
- b. метод аналізу й індексації витрат;
- c. метод по-елементного розрахунку;
- d. метод розрахунку за укрупненими нормативами;
- e. метод рівновеликого аналога.

Змістовий модуль 2. Антикризове управління та відтворення потенціалу підприємства

1. Спроможності підприємства в сфері нововведень характеризує потенціал:

- a. технічний;
- b. відтворення;
- c. інформаційний;
- d. інноваційний.

2. Показник потенціаловіддачі – це

- a. відношення прибутку до вартості потенціалу підприємства;
- b. відношення виручки до вартості потенціалу підприємства;
- c. відношення вартості ОВФ до вартості виробничого потенціалу;
- d. відношення продуктивності праці до вартості трудового потенціалу.

3. Найуніверсальнішим методом аналізу ефективності використання потенціалу підприємства є:

- a. метод порівняння;

b. евристичні методи;

c. балансовий метод;

d. факторний аналіз.

4. SWOT-аналіз потенціалу підприємства націлений:

a. на максимальне задоволення потреб споживачів;

b. на забезпечення максимальної ефективності використання потенціалу;

c. на визначення привабливості ринку взагалі та визначення позиції підприємства на ньому;

d. на виявлення сил і слабкостей, загроз і можливостей з метою розвитку сил у відповідності з обмеженими можливостями.

5. Бізнес-процес це:

a. потік робіт від одного фахівця до іншого, від відділу до відділу;

b. процес визначення потреб бізнесу;

c. процеси на підприємстві, які не керуються і за які ніхто не

d. відповідає;

e. розподіл та делегування повноважень учасників робіт.

6. Мета збиткових підприємств:

a. скоротити обсяги продажу товарів;

b. збільшити прибуток і рентабельність;

c. продати зайве обладнання;

d. набрати додатковий персонал.

7. Децентралізація це:

a. форма управління спрямована на оптимізацію корпоративних зусиль персоналу;

b. розробка стратегії;

c. регулювання відносин підрозділів;

d. формування команди менеджерів.

8. Аналіз АВС полягає у:

a. поділі запасів на групи на основі їх вартості;

b. поділ запасів на групи на основі частоти використання у виробництві;

c. поділ запасів за номенклатурою;

d. поділ запасів за точністю обліку.

9. Реінжинірінг здійснюється з метою:

a. створення бізнес-процесів;

b. зниження собівартості та цін, підвищення якості продукції;

c. залучення інвестицій;

d. задоволення інтересів співробітників.

10. Базові принципи реструктуризації:

- a. підвищення рівня централізації управління;
- b. економія зарплати;
- c. підвищення якості життя працівників;
- d. використання резервів виробництва.

11. Проранжувати заходи з формування портфеля нематеріальних активів підприємства:

- a. встановлення цільових пріоритетів, формування спектра альтернатив;
- b. попередній аналіз можливостей реалізації тощо;
- c. оцінка потенціалу підприємства;
- d. створення чи купівля нематеріального ресурсу;
- e. формування портфеля нематеріальних активів підприємства та їх господарське використання.

12. Управлінський потенціал — це:

- a. індивідуальні інтелектуальні, психологічні, фізіологічні, освітньо-кваліфікаційні та інші можливості особистості, які використовуються чи можуть бути використані для трудової діяльності;
- b. можливості працівника підприємства генерувати економічні та неекономічні результати, виходячи з існуючих умов діяльності у рамках певної організації;
- c. можливості окремих категорій персоналу підприємства щодо ефективної організації та управління виробничо-комерційними процесами підприємства (організації).

13. Визначення вартості бізнесу за методом додаткових доходів — це:

- a. вартість бізнесу дорівнює теперішній вартості майбутніх грошових потоків від його використання, що можуть бути капіталізовані учасниками (власниками);
- b. вартість бізнесу визнається рівною різниці між активами та пасивами фірми;
- c. вартість бізнесу визначається шляхом урегулювання балансу підприємства та оцінки можливостей отримання доходів від його використання;
- d. вартість бізнесу визначається шляхом підсумування реальної вартості всіх компонентів цілісного майнового комплексу підприємства з вирахуванням сум його зобов'язань (боргів).

14. Рішення про проведення фінансової санації підприємства приймається:
- а. трудовим колективом підприємства;
 - б. профспілковим комітетом;
 - в. за ініціативою суб'єкта господарювання, для якого існує загроза банкрутства.
15. До числа заходів фінансової санації персоналом підприємства відносяться:
- а. відстрочка або відмова від винагороди;
 - б. надання працівниками позичок;
 - в. відстрочка або відмова від винагороди, придбання працівниками акцій підприємства, надання працівниками позичок.
16. Інтегральну оцінку загрози банкрутства підприємства дає:
- а. SWOT-аналіз;
 - б. кореляційний аналіз;
 - в. модель Альтмана;
17. Вірогідність банкрутства є дуже високою при значенні показника Z:
- а. 3,2;
 - б. 2,8;
 - в. 1,5;
 - г. 23.
18. Пов'язана з нестачею активів у ліквідній формі нездатність підприємства задовольнити у встановлений для цього строк пред'явлені до нього з боку кредиторів вимоги й виконати зобов'язання перед бюджетом — це:
- а. санація;
 - б. банкрутство;
 - в. реструктуризація;
 - г. ліквідація.
19. Інвестиційний портфель, сформований за критерієм мінімізації рівня інвестиційного ризику, — це:
- а. портфель доходу;
 - б. портфель зростання;
 - в. агресивний портфель;
 - г. консервативний портфель.
20. Портфель доходу - це:
- а. інвестиційний портфель, сформований за критерієм максимізації рівня інвестиційного прибутку в поточному періоді поза залежністю

від темпів приросту інвестованого капіталу в довгостроковій перспективі;

b. інвестиційний портфель, сформований за критерієм максимізації темпів приросту інвестованого капіталу в майбутній довгостроковій перспективі поза залежністю від рівня формування інвестиційного прибутку в поточному періоді;

c. інвестиційний портфель, сформований за критерієм максимізації поточного доходу або приросту інвестованого капіталу поза залежністю від супутнього йому рівня інвестиційного ризику;

d. інвестиційний портфель, сформований за критерієм мінімізації рівня інвестиційного ризику.

21. Інвестиційні ресурси, залучені підприємством для фінансування інвестиційної діяльності за рахунок емісії акцій, це:

- a. власні інвестиційні ресурси;
- b. позикові інвестиційні ресурси;
- c. притягнуті інвестиційні ресурси.

22. Інвестиційна політика, частина загальної інвестиційної стратегії підприємства, що полягає в забезпеченні необхідного рівня самофінансування його інвестиційної діяльності й виборі найбільш ефективних форм залучення позикового капіталу з різних джерел для здійснення інвестицій, — це:

- a. політика управління реальними інвестиціями;
- b. політика управління фінансовими інвестиціями;
- c. політика формування інвестиційних ресурсів;
- d. політика зниження інвестиційного ризику.

23. Показник ефективності інвестиційної діяльності підприємства, що являє собою різницю між наведеною до дійсної вартості сумою грошового припливу за період експлуатації інвестиційного проекту й сумою інвестиційних витрат на його реалізацію, це:

- a. чистий приведенний дохід;
- b. індекс рентабельності інвестицій;
- c. норма внутрішньої рентабельності проекту;
- d. період окупності проекту.

24. Теоретичне обґрунтування послідовності подій, що відбуваються, з забезпечення економічної безпеки — це:

- a. механізм забезпечення економічної безпеки;
- b. стратегія економічної безпеки;
- c. концепція економічної безпеки.

25. Стан корпоративних ресурсів і підприємницьких можливостей, при якому гарантується найбільш ефективне їхнє використання для стабільного функціонування й динамічного розвитку, попередження внутрішніх і зовнішніх негативних впливів, - це:

- a. економічна безпека підприємства;
- b. інформаційна безпека підприємства;
- c. національна безпека;
- d. національна економічна безпека.

26. Функціональна складова економічної безпеки підприємства, що забезпечує високу фінансову ефективність роботи, фінансову стабільність і незалежність підприємства, - це:

- a. фінансова;
- b. інтелектуальна;
- c. інформаційна;
- d. політико-правова.

27. Функціональна складова економічної безпеки підприємства, що забезпечує захист інформаційного поля, комерційної таємниці й досягнення необхідного рівня інформаційного забезпечення роботи всіх підрозділів підприємства, - це:

- a. фінансова;
- b. інтелектуальна й кадрова;
- c. інформаційна;
- d. політико-правова.

28. Зміна стратегічних цілей діяльності підприємства або способів досягнення цих цілей для досягнення економічної безпеки - це:

- a. адаптивна реакція;
- b. процес адаптації;
- c. концепція економічної безпеки;
- d. напрям економічної безпеки.

29. Здійснення організаційно-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на зміну структури підприємства, управління ним, форм власності, організаційно-правових, форм як можливість привести підприємство до фінансового оздоровлення, збільшити обсяг випуску продукції, підвищити ефективність виробництва - це:

- a. реструктуризація підприємства;
- b. санація підприємства;
- c. перепрофілювання підприємства.

30. Комплекс послідовних взаємозалежних заходів фінансово-

економічного, виробничо-технічного, організаційного, соціального характеру, спрямованих на виведення суб'єкта господарювання із кризи й досягнення ним прибутковості й конкурентоспроможності, - це:

- a. реструктуризація підприємства;
- b. санація підприємства;
- c. перепрофілювання підприємства.

4. ВАРІАНТИ ЗАДАЧ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Задача 1

Інвестор планує одержати 15% доходу на свої інвестиції в об'єкт нерухомості. Для фінансування угоди є можливість отримати кредит у розмірі 80 % від вартості цього об'єкта нерухомості під 10% річних. Визначити ставку капіталізації і вартість об'єкта нерухомості за умови, що чистий операційний дохід від нього становить 150 000 грн.

Задача 2

Фінансування діяльності підприємства здійснюється на 50 % за рахунок власних коштів і на 50 % за рахунок позики. Вимоги доходності для позикових коштів -20%, для власних - 15 %. Очікувані середні темпи зростання прибутку - 4 %. Розрахувати загальний коефіцієнт капіталізації.

Задача 3

Інвестор заплатив за виробничий комплекс 400 000 грн. і через 4 роки планує продати його за половину вартості. Очікувана ставка дисконту – 0,12. Визначити коефіцієнт капіталізації.

а) якщо повернення інвестицій відбувається прямолінійним методом

б) при ануїтетному нарахуванні відшкодування капіталу.

Задача 4

Підприємець купив торговельний центр за 150 тис. грн. і здав його в оренду із щорічною платнею 25 тис. грн. Згодом до нього надійшло три пропозиції щодо продажу нерухомості:

- 1) продаж через 7 років за 210 тис. грн.

2) продаж через 9 років за 225 тис. грн.

3) продаж через 11 років за 240 тис. грн.

Обґрунтувати, яка пропозиція є найкращою при ставці дисконту 12%.

Задача 5

Власник нерухомості планує здійснити ремонт будівель через 3 роки. Сьогоднішня вартість такого ремонту дорівнює 44500 грн., щорічне зростання вартості будівельних матеріалів і ремонтних робіт прогнозується в розмірі 5 % на рік. Яку суму слід вносити наприкінці кожного року на рахунок під 10 % річних, щоб мати змогу провести ремонт через 3 роки?

Задача 6

Аналітична оцінка взаємодії факторів, які визначають принципи найліпшого й найефективнішого використання, дала змогу підприємцю відібрати 2 можливі варіанти забудови земельної ділянки. З урахуванням місцезнаходження, ресурсної якості землі, технологічної обґрунтованості кожного з варіантів визначена вартість забудови: житлового проекту – 2250 тис. грн., торговельного центру – 3600 тис. грн.

На основі наведених прогнозних даних обґрунтувати, який з них відповідає вимогам найліпшого й найефективнішого використання ділянки землі.

Співставлення дохідності різних варіантів забудови земельної ділянки (тис. грн.)

№ з/п	Показники	Житловий проект	Торговельний центр
1	Потенційний річний валовий дохід	500	1250
2	Недовикористання та втрати при зборі платежів	25	125
3	Інший дохід	15	50
4	Операційні витрати	150	600
5	Резерв на заміщення зношених активів	15	50
6	Коефіцієнт капіталізації для будівель і споруд	0,131	0,14
7	Коефіцієнт капіталізації для землі	0,18	0,18

Задача 7

На продаж виставлено об'єкт нерухомості, дійсний валовий дохід якого становить 325 000 грн. З угод, які раніше були укладені, отримані такі дані:

Об'єкт	Ціна продажу, грн.	Дійсний валовий дохід
1	3200000	375000
2	3118000	400000
3	2925000	310000

Визначити вартість об'єкта за мультиплікатором валових рентних платежів.

Задача 8

На основі методів дисконтованих грошових потоків, розрахуйте теперішню вартість виробничої нерухомості, яку підприємець здає в оренду на 10 років з триманням наступних сум орендної плати:

Роки	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Річна орендна плата, тис. грн.	60	62	64	66	68	70	72	74	76	78

Очікується, що до кінця строку оренди нерухомість буде коштувати 600 тис. грн. Ставка дисконту дорівнює 11 %.

Задача 9

Ринкова вартість споруд дорівнює 450 тис. грн. Тривалість їх економічного життя 50 років. Ставка доходу на інвестиції 12%. У перший рік експлуатації майновий комплекс приніс чистий операційний дохід 65 000 грн. На основі техніки залишку для землі розрахувати вартість земельної ділянки. Інвестиції у будівлі компенсуються за ануїтет ним методом (0,120417).

Задача 10

Земельна ділянка здається в оренду на 10 років за відсотковою ставкою в розмірі 12%. Поточний річний дохід залишається постійним і становить 55 тис. грн. Передбачається, що до закінчення строку оренди вартість земельної ділянки зросте на 25%. Визначити

коефіцієнт капіталізації та поточну вартість ділянки і вартість на момент перепродажу.

Задача 11

Об'єкт оцінки - одноповерхова будівля адміністративного призначення. Порівнянний об'єкт, який має на 40 м² більшу загальну площу та підземний гараж, було продано за 800 тис. грн. Об'єкт оцінки не має гаража, але покупець разом з правами власності на об'єкт отримує право довгострокової оренди земельної ділянки, на якій цей об'єкт розташований. Результати аналізу продажів свідчать про те, що поправка на придбання права довгострокової оренди земельної ділянки оцінюється в 15 % до вартості об'єкта, наявність гаража - 100 тис. грн., а вартість кожного додаткового 1 м² загальної площі відповідає поправці у 1,2 тис. грн. Оцінити вартість будівлі.

Задача 12

Оцінити вартість горизонтально-фрезерного станка методом ринкових порівнянь. Аналогами обрано три моделі станка 6Т82Ш, 6К81Ш і ФС250. Технічні параметри об'єкта оцінки та аналогів наведені в таблиці.

Технічні характеристики об'єктів

Найменування параметра	Об'єкт оцінки	Аналог 1	Аналог 2	Аналог 3
Ширина столу, мм	320	320	250	250
Довжина столу, мм	1370	1250	1000	630
Переміщення столу, мм				
поздовжнє	850	800	710	400
поперечнє	250	320	320	250
вертикальне	390	420	390	450
Потужність, кВт	7	7,5	7	5
Ціна, грн.		240	200,1	150

Задача 13

Устаткування було придбано в 1995 р. за 12 тис. грн. (курс грн. стосовно долара на дату придбання 2,25:1). Нормальний термін його служби (термін економічного життя) - 10 років. У результаті інспектування й обговорення з власником визначено, що в 2003 р. термін служби устаткування, що залишається до кінцевого терміну експлуатації, складає 4 роки. На дату оцінки курс гривні до долара

склад в 5,5:1. Розрахувати ефективний вік устаткування, його відбудовну вартість з урахуванням зносу на дату оцінки.

Задача 14

Об'єкт оцінки – новий технологічний процес виробництва синтетичних волокон. Новий технологічний процес має правову охорону – є відповідні патенти, строк дії яких на момент оцінки складає 10 років. Початок комерційного використання нового технологічного процесу після завершення 20-місячного періоду від дати початку промислового освоєння. Інформація щодо обсягів виробництва синтетичного волокна наступна:

1 рік – 0 тон, 2 рік – 2000 т, 3 рік – 6800 т, 4, 5, 6, роки – 6950 тон, 7 рік 6450 т, 7, 9, 10 роки – 6000 тон.

Протягом періоду освоєння та виробництва передбачається зменшення ціни синтетичного волокна: з 1 по 5 рік ціна становитиме 1500 грн. за 1 тону, протягом 6-7 років – 1300 грн., з 8 по 10 роки – 1100 грн.

Калькуляція витрат, пов'язаних із виробництвом синтетичного волокна з використанням старої та нової технології така:

Найменування витрат	Стара технологія виробництва	Нова технологія виробництва
Сировина, матеріали	433	336,2
Амортизація	251,7	197,6
Ремонт і технічний догляд	70,4	54,3
Паливо та енергія	90,6	43,9
Заробітна плата	151,0	64,8
Адміністративні витрати	10,7	9,3

Задача 15

Підприємство розглядає можливість придбання ліцензії на виготовлення нової продукції. Запланований обсяг виробництва і реалізації продукції за ліцензією становить у перший рік 9 тис.шт., другий рік – 10 тис.шт., третій рік – 11 тис.шт., четвертий рік – 12 тис.шт., п'ятий рік – 11 тис.шт. Ціна одиниці продукції по рокам дії ліцензії становить 15 грн., 12 грн., 11,5 грн., 11 грн., 10 грн. Ставка роялті незмінна по рокам і становить 15% від обсягу реалізованої продукції. Фактор приведення 18%.

Визначити можливу ціну ліцензії, яка буде базовою при укладенні реальної угоди.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Навчальний посібник «Управління потенціалом підприємства» авторів Кузнецової Т.В., Красовської Ю.В., Подлевської О.М. для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (спеціалізація “Економіка підприємства”), 2016. – 196 с.
2. Хомяков В. І. Управління потенціалом підприємства / В. І. Хомяков, І. В. Бакум. – К : Кондор, – 2007. – 400с.
3. Федонін О.С., Рєпіна І.М., Олексюк І.М. Потенціал підприємства: формування та оцінка. – К.:КНЕУ, 2003. – 316 с.
4. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 352 с.

Допоміжна

1. Балацкий О.Ф. Экономический потенциал административных и производственных систем: Монография. — Сумы: Университетская книга, 2006. — 972 с.
2. Бачевський Б. Є., Решетняк О. О., Заблодська І. В. Відшкодування зносу основних виробничих фондів. Навчальний посібник. — К.: КНЕУ, 2007. — 176 с.
3. Добикіна О. К., Рижиков В. С., Касьянюк С. В., Кокотко М. Є., Костенко Т. Д., Герасимов А. А. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 208 с.
4. Должанський І. З., Загорна Т. О., Удалих О. О., Герасименко І. М., Рашупкіна В. М. Управління потенціалом підприємства: Навчальний посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 362 с.
5. Заблодська І. В. Конкурентоспроможність товару: теоретичний аспект // Збірник наукових праць. Сучасні проблеми теорії і практики маркетингу. — К.: КНЕУ, 2005. -604 с.
6. Козаченко А. В., Ляшенко А. Н., Ладыко И. Ю. и др. Управление крупным предприятием: Монография. — К.: Либра, 2006. — 384 с.
7. Королев Д. Эффективное управление проектами. - М.: ИНФРА-М, 2004. - 427 с.
8. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та

Електронний репозиторій НУВГП

1. Навчальний посібник «Управління потенціалом підприємства» авторів Кузнєцова Т.В., Красовської Ю.В., Подлевської О.М. для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (спеціалізація “Економіка підприємства”), 2016. – 196 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/6913/>
2. Управління потенціалом підприємства : навч.-метод. посіб. / Т. В. Кузнєцова, О. Я. Романів, О. М. Гарнага, та інш. – Рівне : НУВГП, 2007. – 150 с. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/2212/>
3. Економіка підприємства: посібник. / Т.В. Кузнєцова, О.М. Гарнага, О.Ю. Лесняк, В.Д. Шебуня/ . – Рівне: НУВГП, 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/6165>
4. Кузнєцова Т. В. Економічний механізм стимулювання еколого-інноваційного розвитку промислових підприємств регіону : монографія / Т. В. Кузнєцова, Л. Г. Сіпайло. – Рівне : НУВГП, 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/4043>